

ΔΡΑΣΕΙΣ Ο.Α

Αποτελεί υλικό υποστηρικτικό του έργου των δασκάλων, με σκοπό τον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό των δράσεων και των θεματικών ενοτήτων.

Η θεματολογία του υλικού αφορά:

- Τους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες
- Τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες
- Αξίες των Ο.Α
- **Προσέγγιση :**
 - Θεωρητική
 - Εικαστική
 - Κινητική

Η Ολυμπιακή Παιδεία αποσκοπεί στην αγωγή των νέων σύμφωνα με τις Ολυμπιακές αξίες, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του σύγχρονου Πολιτισμού.

Το Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας περιλαμβάνει ένα σύνολο δράσεων που αναδεικνύουν τη μορφωτική και εκπαιδευτική αξία των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η Ολυμπιακή Παιδεία συνδέει το παρελθόν με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές και πολιτιστικές αξίες, συνδυάζοντας την καλλιέργεια του σώματος με την πνευματική διάσταση του ανθρώπου.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, έχουν τη δύναμη να εμφυσήσουν στους μαθητές και τις μαθήτριες τις αρχές **της αποδοχής του διαφορετικού, της αναγνώρισης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της αλληλεγγύης και της συνεργασίας.**

Η Ολυμπιακή Παιδεία επιδιώκει να προετοιμάσει πολίτες ενημερωμένους για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, τον Ολυμπισμό και τον αθλητισμό, πολίτες με διάθεση για συμμετοχή και όχι παθητικούς θεατές.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών πάνω στις ιδέες του ολυμπισμού και του ολ.κινήματος.
- Ενημέρωσή τους σε θέματα προετοιμασίας και διεξαγωγής των Ο.Α.
- Προβολή του Ελληνικού Πολιτισμού.

Επιδίωξη του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας είναι η ανάπτυξη της κατάλληλης πολιτικής στο σχολικό περιβάλλον, ώστε οι μαθητές:

- Να μνηθούν μέσα από την πράξη στην ιστορία και τις αξίες της Ολυμπιακής παράδοσης.
- Να κατανοήσουν θέματα που σχετίζονται με την ηθική στον αθλητισμό.
- Να αποκτήσουν εμπειρίες από Ολυμπιακά αθλήματα.
- Να αναπτύξουν τεχνικές και δεξιότητες που σχετίζονται με τον έλεγχο της συμπεριφοράς στα σπορ και στην καθημερινή ζωή.
- Να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα του εθελοντισμού για την επιτυχία των Αγώνων.
- Να διαμορφώσουν θετική στάση απέναντι στον αθλητισμό και τον Ολυμπισμό μέσα από καινοτόμες δράσεις που προωθούν τη συμμετοχή, την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα.
- Να αποκτήσουν εμπειρίες και γνώσεις σχετικά με τις ευεργετικές επιδράσεις της άσκησης στην υγεία.

Καλό θα ήταν, πριν από την έναρξη παρουσίασης του υλικού, ο υπεύθυνος να προβαίνει στις παρακάτω ενέργειες:

1. Έλεγχο της σχολικής υποδομής
2. Εμπλοκή διδακτικού προσωπικού άλλων ειδικοτήτων
3. Αύξηση της συμμετοχής
4. Συνεργασία με φορείς εκτός σχολείου

Για να υλοποιήσει πληρέστερα τους στόχους του προγράμματος, ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι εξοικειωμένος με:

- θέματα ιστορίας των σπορ και των Αγώνων,
- θέματα κανονισμών και εξέλιξης των αθλημάτων,
- την οργάνωση εκδηλώσεων, παραστάσεων, αγώνων κ.ά.
- τη χρήση των νέων τεχνολογιών,
- το σχεδιασμό και την υλοποίηση αποτελεσματικών «μαθημάτων» και δραστηριοτήτων.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαία Ελλάδα

Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει μέσα στην τάξη, με τη βοήθεια εποπτικού υλικού που θα κάνει πιο ευχάριστη την παρουσίαση. Προσπαθήστε να βρείτε και να παρουσιάσετε με όποιο τρόπο μπορείτε εικόνες από αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες (αθλητές, αθλήματα, χώρους της Ολυμπίας, κ.ά.) χρησιμοποιώντας βιβλία, εγκυκλοπαίδειες ή το διαδίκτυο.

Χρησιμοποιήστε βίντεο, φωτογραφίες και ό,τι άλλο έχετε στη διάθεσή σας ή μπορείτε να βρείτε ώστε να κάνετε το μάθημα ελκυστικό.

Οι μαθητές θα πρέπει να μάθουν ότι:

- Πρώτη επίσημη καταγραφή Ολυμπιακών Αγώνων έχουμε από το 776 π.Χ.
- Οι Αγώνες γίνονταν κάθε 4 χρόνια κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και την ευθύνη της οργάνωσης των Αγώνων είχε η βουλή των Ηλείων.
- Στους Αγώνες συμμετείχαν μόνο Έλληνες και αποκλείονταν όσοι είχαν διαπράξει εγκλήματα.
- Οι κριτές των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων ονομάζονταν ελλανοδίκες.
- Τα αγωνίσματα των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων ήταν: ο δρόμος, το άλμα, ο δίσκος, το ακόντιο, η πάλη, η πυγμαχία, το παγκράτιο, το πένταθλο και τα αγωνίσματα του ιπποδρόμου.
- Ο χώρος της Ολυμπίας για τους αρχαίους ήταν ιερός.
- Τα σπουδαιότερα κτήρια που υπήρχαν ήταν ο ναός του Ολύμπιου Δία, το Ηραίο, το Φιλιππείο, το Πρυτανείο, το Μητρώο και το Βουλευτήριο, όπου οι αθλητές ορκίζονταν στον Δία ότι θα αγωνιστούν τίμια.
- Τα αγωνίσματα γίνονταν στο Στάδιο και τον Ιππόδρομο, ενώ για την προετοιμασία τους οι αθλητές χρησιμοποιούσαν την Παλαίστρα και το Γυμνάσιο.
- Το έπαθλο των Αγώνων για τους νικητές ήταν ένα στεφάνι από αγριελιά.

Οι νικητές δεν έπαιρναν άλλη αμοιβή, αποκτούσαν όμως πολλά προνόμια στις πόλεις καταγωγής τους (προς τιμήν τους συνήθιζαν να γκρεμίζουν κι ένα μέρος από τα τείχη της πόλης).

Η εκχειρία στην αρχαία Ελλάδα ήταν μια περίοδος ειρήνης κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Ήταν σεβαστή και ιερή για όλους τους Έλληνες.

Εκτός από τη βασική πληροφόρηση που δίνεται στα παιδιά από το υλικό μπορείτε θέτοντας μια σειρά ερωτήσεων και οργανώνοντας επιπλέον δράσεις να ενισχύσετε το υλικό.

- Ρωτάμε τα παιδιά για το σκοπό των αρχαίων Ο.Α. Για τις τιμές που απολάμβαναν οι ολυμπιονίκες. Ζητάμε να κάνουν σύγκριση με τη σημερινή κατάσταση.
- Ρωτήστε τι τους έκανε μεγαλύτερη εντύπωση.

- Εξηγήστε για το μεγάλο ταξίδι των αρχαίων αθλητών. Συζητήστε για τις δυσκολίες.
- Ζητήστε να ζωγραφίσουν ότι τους εντυπωσίασε από τους αρχαίους αγώνες.
- Βρείτε μύθους για την έναρξη των αγώνων ή πραγματικές ιστορίες και αφήστε τα παιδιά να επιλέξουν ρόλους και να τους παρουσιάσουν μέσα από το θεατρικό παιχνίδι. (αθλητές να αγωνίζονται, να βραβεύονται, να επιστρέφουν νικητές στην πόλη τους κτλ.)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Κατασκευή αθλητικών οργάνων

Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν για την κατασκευή των αλτήρων, των ακοντίων και των δίσκων, πηλό, γύψο, ξύλο και σκληρά χαρτόνια.

Αρχαία Ολυμπιακά δρομικά αγωνίσματα

Ρωτήστε τους μαθητές αν γνωρίζουν κάποια από τα δρομικά αγωνίσματα των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων. Ενημερώστε ότι: στα αγωνίσματα του δρόμου, από τον 5ο αι. και μετά, για να εξασφαλιστεί η τίμια και σωστή εκκίνηση των δρομέων, υπήρχε ο μηχανισμός της ύσπληγας. Επιπλέον, η εκκίνηση δινόταν με το παράγγελμα του αφέτη ή του σαλπικτή. Πείτε τους να τα συγκρίνουν με τα αγωνίσματα δρόμων της σημερινής εποχής. Πείτε στα παιδιά να προτείνουν τρόπους ώστε να εξασφαλιστεί η τίμια και σωστή εκκίνηση και πείτε τους να αναλάβουν ρόλους (αφέτες, αθλητές, κ.λπ.)

Στη συνέχεια, χωρίστε τους μαθητές σε 3-4 ομάδες.

Η πρώτη ομάδα θα ασχοληθεί με το αγώνισμα του σταδίου. Οι μαθητές θα πρέπει να διανύσουν μια απόσταση (192 μ. περίπου), σε μία διαδρομή (ευθύς δρόμος, ξεκινούν από την αφετηρία και τερματίζουν στην απέναντι πλευρά).

Η δεύτερη ομάδα θα ασχοληθεί με το αγώνισμα του δίαυλου και οι μαθητές θα πρέπει να διανύσουν απόσταση (2 x 192 μ.), ξεκινώντας από την αφετηρία, φθάνοντας στην απέναντι μεριά κι επιστρέφοντας στο σημείο εκκίνησης για να τερματίσουν.

Η τρίτη ομάδα θα ασχοληθεί με το αγώνισμα του δόλιχου δρόμου, με τη μέθοδο που ακολούθησε η δεύτερη ομάδα, αφού ο δόλιχος δρόμος ήταν αγώνισμα δρόμου (πήγαινε-έλα), απόστασης 7-24 σταδίων (1.300-4.600 μ.).

Στην περίπτωση που υπάρχει η δυνατότητα χρήσης αντικειμένων που θα υποκαθιστούσαν το κράνος ή την ασπίδα, μια τέταρτη ομάδα μαθητών θα μπορούσε να ασχοληθεί με το αγώνισμα του οπλίτη δρόμου.

Εναλλακτικά, πείτε στα παιδιά να βάλουν τις τσάντες τους στην πλάτη για βάρος (όχι πολύ γεμάτες).

Αρχαία Ολυμπιακά αγωνίσματα άλματος και ρίψεων

Το σύνολο των μαθητών χωρίζεται σε 4 ομάδες, μία για τη δισκοβολία, μία για το άλμα και δύο για το ακόντιο – που θα εκτελεστεί και σε απόσταση και σε στόχο. Μετά την ολοκλήρωση κάθε δοκιμασίας, οι μαθητές αλλάζουν ομάδα μέχρι να περάσουν από όλα τα αγωνίσματα.

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, περιγράφετε στους μαθητές την τεχνική κάθε αγωνίσματος και φροντίζετε να ενημερωθούν για τα αντικείμενα (όργανα) που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι στην εκτέλεση των αγωνισμάτων (δίσκοι διαφορετικού βάρους, αλτήρες διαφόρων σχημάτων και ακόντιο που φέρει αγκύλη).

Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες

Στόχος:

Να ενημερώσει τους μαθητές για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, για τα αθλήματα των σύγχρονων Ο.Α., και να τους δώσει πληροφορίες, όπως: διοργανώτριες πόλεις, μασκότ, μετάλλια, δάδες κ.ά.

- Αναπαράσταση αγωνισμάτων με το παιχνίδι <<αγαματάκια>> (με μουσική).

Ζητήστε από τους μαθητές να αναπαραστήσουν σύγχρονα Ολυμπιακά αθλήματα που γνωρίζουν, όσο θα ακούν τη μουσική από το κασετόφωνο. Τα παιδιά μιμούνται κάποιο άθλημα της αρεσκείας τους ή κάποιο που θα τους ζητήσετε εσείς. Με την παύση της μουσικής μένουν ακίνητα. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν όργανα, όπως στεφάνια, μπάλες, εμπόδια, μικρά μπαλάκια κ.λπ. Στη διάρκεια της παύσης πείτε στους μαθητές να αναγνωρίσουν ποιο ήταν το άθλημα που μιμήθηκε ο διπλανός τους.

- Ο δάσκαλος χαράσσει με χρωματιστές κιμωλίες τους 5 κύκλους. Οι μαθητές χωρίζονται σε 5 ομάδες και σκορπίζονται στο χώρο. Κάθε ομάδα έχει το χρώμα της και με το σύνθημα τρέχει να σχηματίσει πρώτη τον κύκλο.
- Οργάνωση λαμπαδηδρομίας. Κάθε ομάδα προσπαθεί να μεταφέρει πρώτη τη φλόγα. Για τις μικρές τάξεις μέχρι 4 παιδιά.
- Μικρά τουρνουά επίδειξης διάφορων ο. αθλημάτων επιδιώκοντας τη μεγαλύτερη συμμετοχή.

Οργάνωση αγώνων - έπαθλα, επιβραβεύσεις

Οι μαθητές παίρνουν μέρος σε ένα ατομικό αγώνισμα (δρόμο ταχύτητας ή ρίψη με το μπαλάκι) ανά τριάδες. Όλοι νικούν και όλοι κερδίζουν τα αντίστοιχα μετάλλια. Τα μετάλλια μπορεί να έχουν κατασκευαστεί στην τάξη και να τα απονεμίει ο εκπαιδευτικός ή και τα ίδια τα παιδιά. Μπορούμε επίσης να αναθέσουμε διαφορετικά

αγωνίσματα, ανάλογα με τις εγκαταστάσεις μας, και να βραβεύσουμε τα παιδιά σε αγωνίσματα της επιλογής τους.

Την ώρα που μια τριάδα μαθητών αγωνίζεται, οι άλλες τριάδες έχουν καθορισμένους ρόλους ανάλογα με το αγώνισμα (π.χ. κάποιες τριάδες κάνουν προθέρμανση, κάποιες είναι κριτές, άλλες κάνουν τις απονομές, κ.λπ.). Κάθε τριάδα περνάει κυκλικά από ρόλο σε ρόλο.

Με ανάλογο τρόπο οι μαθητές μπορεί να χωριστούν σε μεγαλύτερες ομάδες και να οργανώσουν ένα μικρό τουρνουά σε κάποιο ομαδικό άθλημα της επιλογής τους (μίνι-βόλεϊ, μίνι-μπάσκετ, μίνι-ποδόσφαιρο). Στην περίπτωση αυτή, φροντίζουμε να συμμετέχουν όλοι ανεξαιρέτως οι μαθητές· την τήρηση των κανονισμών την αναθέτουμε επίσης σε μαθητές.

Εικαστικές δημιουργίες Ολυμπιακού-αθλητικού περιεχομένου

- Χαρτοκατασκευές (κότινος, Ολ. Κύκλοι, αναμνηστικά διπλώματα, μετάλλια κτλ.)
- Κατασκευές με πλαστελίνη, πηλό. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν σα βάση χοντρά χαρτόνια ή πάνω σε νάιλον και αφού στεγνώσουν να χρωματιστούν. (ολ. Κύκλοι, μακέτα γηπέδου, αθλητές κτλ.)
- Κολλάζ χρησιμοποιώντας τη φαντασία τους για την επιλογή υλικού και θέματος.
- Σε ένα ταμπλό μπορούν να κολλήσουν τη φωτογραφία του αγαπημένου τους αθλητή, ή τη δική τους δοκιμάζοντας το αγαπημένο τους άθλημα.
- Φτιάχνουν τηλεπαιχνίδι ερωταποκρίσεων.

Αφιερώνουμε 5-8 λεπτά της ώρας μας για να συζητήσουμε με τους μαθητές και να καταλήξουμε σε μια σειρά εικαστικών προτάσεων, με σκοπό την παρουσίασή τους στους υπόλοιπους μαθητές ή την έκθεσή τους σε κάποια σχολική εκδήλωση.

Αφήνουμε τους μαθητές να προτείνουν κάποιες δραστηριότητες· παράλληλα τους προτείνουμε κι εμείς μερικές, όπως:

- Να αναζητήσουν έργα Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών εμπνευσμένα από τον αθλητισμό και τον Ολυμπισμό και να δημιουργήσουν μια συλλογή αντιγράφων
- Να συλλέξουν τις αφίσες των προηγούμενων Ολυμπιακών διοργανώσεων
- Να φτιάξουν ένα λεύκωμα με φωτογραφίες από Ολυμπιακά αναμνηστικά (δάδες, μασκότ, γραμματόσημα, νομίσματα, καρφίτσες κ.ά.)
- Να δουλέψουν κολλάζ με αθλητικού περιεχομένου αποκόμματα και να συνθέσουν ένα έργο (π.χ. έναν αθλητή να τρέχει)

Ανάλογα με τις τελικές επιλογές των παιδιών, οργανώνουμε μικρές ομάδες και τους δίνουμε 3-4 εβδομάδες χρόνο μέχρι να ολοκληρώσουν τις δημιουργίες τους. Προτρέπουμε τα παιδιά να συνεργάζονται μεταξύ τους ανταλλάσσοντας υλικό και ιδέες. Κάποιοι από αυτούς θα μπορούσαν να αναλάβουν να φιλοτεχνήσουν τα εξώφυλλα των λευκωμάτων που θα δημιουργήσουν οι υπόλοιπες ομάδες και να συντάξουν πίνακες περιεχομένων για καθένα από αυτά.

- Να φτιάξουν την αθλητική αφίσα της τάξης τους και να παρουσιάσουν το δικό τους μήνυμα (π.χ. «Αξία έχει η συμμετοχή»)
- Να φτιάξουν το δικό τους αθλητικό σποτ, χρησιμοποιώντας βιντεοκάμερα
- **Δημιουργία <<ολ. Γωνιάς>> όπου τοποθετούμε τα έργα των μαθητών.**

Τελετές Ολυμπιακών Αγώνων

Ενημερώνουμε τους μαθητές για το τελετουργικό έναρξης των Αγώνων:

- Παρέλαση αθλητών
- Κήρυξη των Αγώνων
- Έπαρση της Ολυμπιακής Σημαίας
- Ανάκρουση του Ολυμπιακού Ύμνου
- Αφή του Ολυμπιακού βωμού
- Ορκωμοσία αθλητών, κριτών
- Καλλιτεχνικό πρόγραμμα

Με αφορμή το καλλιτεχνικό μέρος των τελετών, προτείνουμε στους μαθητές να επιλέξουν την καλλιτεχνική - κινητική δράση που θα ήθελαν να παρουσιάσουν σε σχολική εκδήλωση με θέμα τις τελετές των Ολυμπιακών τελετών.

Τέτοιου είδους επιλογές θα μπορούσαν να είναι:

1. Παρουσίαση παραδοσιακών Ελληνικών χορών
2. Παρουσίαση χορών άλλων κρατών (κλασικών, μοντέρνων, παραδοσιακών)
3. Σχηματισμοί λέξεων (ειρήνη, φιλία, άμιλλα), ή φράσεων (ευ αγωνίζεσθε, Citius-Altius-Fortius)
4. Μουσικοκινητικές παρουσιάσεις θεμάτων από την Ιστορία και την Ελληνική παράδοση
5. Προγράμματα δυναμικών και ακροβατικών ασκήσεων (πυραμίδες)
6. Προγράμματα ρυθμικής γυμναστικής.

Αφήνουμε τους μαθητές να οργανωθούν σε ομάδες ανάλογα με τις επιλογές τους και να ετοιμάσουν ολιγόλεπτα προγράμματα αποκλειστικά δικής τους έμπνευσης και σχεδιασμού. Αυτονόητο είναι ότι θα πρέπει να αφιερωθεί και επιπλέον χρόνος για το συντονισμό και την αρτιότερη παρουσίαση του προγράμματος των μαθητών. Τα

ωραιότερα από αυτά τα ολιγόλεπτα προγράμματα θα μπορούσαν να παρουσιαστούν σε κάποια σχολική εκδήλωση με ανάλογο περιεχόμενο.

Στο πλαίσιο της ενημέρωσης των μαθητών για τις τελετές των Αγώνων μπορείτε να κάνετε διάφορες επισημάνσεις σχετικά με:

- το ποια χώρα παρελαύνει πρώτη στην τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων
- τον Ολυμπιακό Ύμνο (συνθέτης, στιχουργός, πότε καθιερώθηκε)
- τον Ολυμπιακό Όρκο (αθλητών και κριτών)
- την άφιξη της Ολυμπιακής φλόγας
- την παρέλαση όλων των αθλητών μαζί και όχι ανά έθνος κατά την τελετή λήξης των Αγώνων.

Η γυναίκα στους Ολυμπιακούς Αγώνες χθες και σήμερα

Προτείνετε να συλλέξουν στοιχεία για την πορεία της συμμετοχής των γυναικών από τους αρχαίους έως τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Δώστε τους τα εξής περιληπτικά στοιχεία:

- Καλλιπάτειρα: Η πρώτη γυναίκα που βρέθηκε (κρυφά) σε Ολυμπιακούς Αγώνες
- Παρίσι 1900: Οι πρώτες επίσημες συμμετοχές γυναικών στους Ολυμπιακούς, στα αγωνίσματα της αντισφαίρισης, του γκολφ και της ιστιοπλοΐας.
- Αθήνα 1906-Σίδνεϊ 2000: σταδιακή εισαγωγή των γυναικών σε αθλήματα.
- Πείτε τους να χωριστούν σε ομάδες εργασίας και να συλλέξουν στοιχεία για τα εξής θέματα:
- Κοινωνική θέση και συμμετοχή της γυναίκας στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Να εντοπίσουν τις διαφορές και τις ομοιότητες και να προσπαθήσουν να τις ερμηνεύσουν ανά εποχή.
- Στην Αμερική οι γυναίκες Ολυμπιονίκες χρειάστηκαν μεγάλο δικαστικό αγώνα, γιατί δεν έπαιρναν τις ίδιες αμοιβές με τους άνδρες.
- Στην Κίνα οι γυναίκες Ολυμπιονίκες τυγχάνουν μεγαλύτερης δημοσιότητας και αποδοχής από τους άνδρες.
- Γιατί διαφέρουν οι επιδόσεις των ανδρών και των γυναικών στο ίδιο αγώνισμα (π.χ. στα 100 μέτρα);

Με όσα στοιχεία καταφέρουν να συλλέξουν, να ετοιμάσουν μια εκδήλωση, και να παρουσιάσουν τη δουλειά τους με όποια μορφή επιθυμούν.

Π.χ.:

- Να ετοιμάσουν μια σύντομη ομιλία και να ακολουθήσει έκθεση των φωτογραφιών που έχουν συλλέξει.

- Να συγκρίνουν το έπαθλο και τις τιμές των αρχαίων με τα μετάλλια και τις απολαβές σήμερα.
- Να συγκρίνουν την ιερή Εκεχειρία με τα τεράστια μέτρα ασφάλειας σήμερα.